

faa var han ene i Sognet derom, men naar Skolelærerne gjøre det, faa er der flere, idetmindste i mange og netop de større Sogne. Det er derfor ikke min Hensigt, at det skulde være enten Sognefogden eller Skolelærerne, men jeg skal kun fremhæve denne Vanstfelig- heden. Hvisken Bei man end gaaer, kan Vanstfeligheden ikke hæves, naar man ikke betimelig sender til hver enkelt Huusfader et Schema, som paalægger ham til en given Time at optegne de Personer, som ere tilstede i hans Huus. Naar man vil indvende derimod, at der er Mange, der ikke kunne gjøre det, faa vil jeg sige, at der i den Henseende kun vil være Faa, som naar Schemaet er fornuftigt affattet, ikke skulde kunne indtegne, enten ved egen Hjælp eller ved deres Børns og Huusfællers Hjælp, de Talstørrelser, der skulle opføres. Der, hvor der er en faa ringe Grad af Dannelsse, at den lader befrygte, at Vedkommende ikke kan gjøre det, der ere Forholdene igjen faa simple og enkelte, at Undersøgelser let ville kunne bøde paa denne Vanstfelig- heden, og hvor der er Vanstfelig- heden — navnlig ved den voxende Befolkning — som lader befrygte, at Noget kunde undslippe Opmærksomheden, der er den tilstrækkelige Rhyndighed tilstede for at kunne udføre dette simple Arbeide. Naar det udføres saaledes, og de forskjellige Optegnelser derefter blive indsamlede af En, der paa Landet maatte gaae fra Sted til Sted, faa udføres der ikke nogen personlig Dhygtighed for at undersøge Vanstfelig- hederne; thi man vilde kunne bruge enhver simpel, forstandig Mand til at gjøre det hele Arbeide. Vi have forsøgt ved mange Leiligheder at indføre trykte Schemata, som leveres hvert Aar til Rettefnor, saaledes som i Kjøbenhavn, og Forholdene ere fortiden saaledes, at der ikke er større Vanstfelig- heden med Hensyn til Udfyldningen andetsteds end her. Om vi for Diebliftet bevilge de 10,000 Rd. eller stemme dem bort, vil være ligemeget; thi det vil dog ikke skee paa anden Maade, end at Skoleholderne den gang maae yde deres Tjeneste. Regjeringen maa komme til for Fremtiden at ordne disse Forhold saaledes, at den kommer ind paa en bestemt og klar Bei, og at det Regnskab, der skal holdes med Befolkningen, skeer paa samme Maade som med

Benge og andre offentlige Gjenstande, gjøres simpelt og let, og at Midlerne dertil findes, uden at man behøver at stride længe om, hvorigjennem det skal skee.

J. M. Hansen: Den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 1ste Valgfreds (Knudsen) maa have misforstaaet mig paa en besynderlig Maade, naar han meente, at jeg udtalte mig for, at Præsterne skulde udføre det hele Arbeide; jeg nævne, at Sognefogderne efter min Formening vare nærmest dertil; hvad jeg i den Henseende yttrede om Præsterne, var for at vise det ærede Medlem, hvad det, han havde sagt, maatte føre til; jeg viste, at da han havde sagt, at Arbeidet med den egentlige Optælling fra Sted til Sted ikke var Skolelærerne til noget Besvær, faa laa det nær at sige, at Præsterne kunne tage det hele Arbeide. Jeg sagde ikke, at det var min Mening; jeg sagde udtrykkelig, at efter min Mening Sognefogderne burde gjøre det. Det ærede Medlem talte om min Stilling til Præsterne; min Stilling til Præsterne er en saadan, at jeg holder mig overbevist om, at naar det kunde sættes igjennem, hvad jeg i dette Forhold arbeider for, vilde Præsterne komme i en god Stilling. Jeg har ogsaa viist, at hvor jeg kommer til at forhandle og virke sammen med Præster, der kan jeg meget godt samstemme og gaae med dem til samme Formaal. Den ærede Rigsdagsmand vil om nogle faa Dage faae en Betænkning at see, som vil vise det. Jeg er ikke fjendtlig stemt mod Præsterne; jeg vil gjerne have, at de skulde staae sig godt med Befolkningen her i Landet.

Knudsen: Til det, som den ærede sidste Taler yttrede, skal jeg for mit Vedkommende kun sige det Ønske, at han vilde virke dertil, men det forekommer mig, at hans Optraeden ved mange Leiligheder her i Thinget ikke giver Anledning til at troe det. Naar den ærede Rigsdagsmand yttrede, at jeg havde misforstaaet og ikke rigtig opfattet hans Foredrag, skal jeg udtale, at saavidt jeg erindrer, fremhævede han i sit Foredrag, at navnlig Præsterne kun havde deres Forretninger nærmest om Søndagen og altsaa havde den øvrige Deel af Ugen fri og saaledes god Leilighed til at foretage Folketæl-